

Zitting 2001-2002

24 september 2001

BEKNOPT VERSLAG

OPENINGSVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Opening van de zitting 2001-2002

Benoeming van het Bureau

(Sprekers : de heren Eric Van Rompuy, Filip Dewinter en Bruno Tobback)

3

Toespraak van de voorzitter

(Spreker : de heer Eric Van Rompuy)

4

Motie van orde

- Opheldering over de stand van zaken

(Sprekers : de heren Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Filip Dewinter en Etienne Van Vaerenbergh en minister Bert Anciaux)

8

Politieke fracties	
- Wijziging in het bestuur	9
Motie van orde	
- Opheldering over de stand van zaken (<i>Voortzetting</i>) (Sprekers : de heren Bruno Tobback, Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Kris Van Dijck)	9
Samenstelling van de commissies	
- Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden	10
Wijziging van het reglement	11
Regeling van de werkzaamheden	11
Berichten van verhindering	11
Bijlage	

OPENINGSVERGADERING VAN MAANDAG 24 SEPTEMBER 2001

Voorzitterschap van mevrouw Maria Tyberghien- Vandenbussche, oudste lid in dienstjaren

– *De vergadering wordt geopend om 15.07 uur.*

OPENING VAN DE ZITTING 2001-2002

De voorzitter : Ik heb de eer de zitting van het Vlaams Parlement te openen. Ik wil even onderstrepen dat het wellicht de eerste keer is dat het Vlaams Parlement voorgezeten wordt door een vrouw. *(Applaus)*

Het was eventjes schrikken toen ik een aantal dagen geleden een brief van de diensten kreeg die me discreet op de hoogte brachten dat ik het oudste lid in dienstjaren was. Volgens de bijzondere wet word ik geacht om het Vlaams Parlement voor te zitten. Ik grijp de kans om duidelijk te maken dat de eerste zitting voor u tevens de laatste zitting is voor mij. Ik stel mijn mandaat ter beschikking van de heer Jan Verfaillie uit Veurne.

Ik heb een loopbaan van 24 jaar en 6 maanden in verschillende assemblees achter de rug : eerst in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, daarna in de Senaat en vanaf 1995 in het Vlaams Parlement.

Tijdens die periode waren vooral de hervormingen van de instellingen cruciaal. Die verschillende ontwikkelingen hebben de politiek een ander gezicht gegeven. Het gaat om een heel stuk geschiedenis waarbij het Vlaams Parlement het politieke hart van Vlaanderen geworden is en de promotor van de nieuwe politieke cultuur wil zijn. Het wil een transparante politiek voeren die het spel van meerderheid tegen minderheid wil overstijgen. Dat is mijn wens bij deze opening.

Vanaf morgen zal ik toekijken, het beleid kritisch analyseren en uw werk evalueren. Ik hoop dat Vlaanderen de toekomst met vertrouwen tegemoet kan zien. Ik heb geleerd en ervaren dat de dragers van politieke verantwoordelijkheid uiting geven aan het ethisch karakter van de mens.

Politiek is geen vrijblijvende en belangeloze aangelegenheid. Het dichterblijven van de politiek bij de mensen is een opdracht die nooit afgewerkt is. Het antipolitieke klimaat van deze tijd is een noodkreet van de bevolking. Het is de taak van u

allemaal om daarop een antwoord te geven. Ik hoop dat u daarin slaagt. Ik dank u voor de vele jaren dat ik mee op de barricade kon staan. *(Applaus)*

Ik verwelkom mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, die we een hele tijd hebben moeten missen. Ik ben blij dat ze terug onder ons is. *(Applaus)*

Het Vlaams Parlement komt heden van rechtswege bijeen krachtens de artikelen 32, § 1, eerste lid en 53bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Ik verklaar de zitting 2001-2002 geopend.

BENOEMING VAN HET BUREAU

De voorzitter : Aan de orde is de benoeming van het Bureau van het Vlaams Parlement.

Het ligt voor de hand dat de fractievoorzitters, in die hoedanigheid gelijkgesteld met de ondervoorzitters van het Parlement, bij deze benoeming niet betrokken zijn.

Het scheidend Bureau was als volgt samengesteld : voorzitter, de heer Norbert De Batselier; eerste ondervoorzitter, de heer Johan De Roo; tweede ondervoorzitter, de heer André Denys; derde ondervoorzitter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen; vierde ondervoorzitter, de heer Jos Geysels; secretarissen, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Jan Loones.

De heer Eric Van Rompuy : Ik stel voor om het uitredend Bureau opnieuw te benoemen.

De heer Filip Dewinter : Het is een goede traditie om apart te stemmen over de benoeming van de voorzitter en de andere leden van het Bureau. Het Reglement voorziet trouwens in die mogelijkheid.

De voorzitter : Het staat iedereen vrij om andere kandidaten naar voor te schuiven.

De heer Filip Dewinter : Men zou kunnen verwachten dat de leden van deze vergadering enthousiast zullen zijn omdat we een vrouw zullen voordragen als voorzitter. Waarschijnlijk zal echter haar partij doorslaggevend zijn. Een voorzitter moet onpartijdig, objectief en representatief zijn, de spelregels laten toepassen en de behoeder zijn van het Reglement en de democratie. Uit de 11-

julitoespraak blijkt dat de uittredende voorzitter deze principes niet huldigt. Hij verklaarde zich toen akkoord met minister-president Dewael die vond dat alle democratische krachten zich moesten bundelen tegen het Vlaams rechts-extremisme. Het Vlaams Parlement moet volgens hem een krachtig signaal geven en een democratisch platform oprichten voor een pluralistische, open en solidaire samenleving. Hijzelf wil samen met minister-president Dewael dergelijk project trekken.

Hoewel geen partijen genoemd werden, weet iedereen dat hij het Vlaams Blok viseerde. Hij verklaarde zich akkoord met de grootste en misschien wel enige politieke doelstelling van deze regering, namelijk het bestrijden van het Vlaams Blok. Een voorzitter moet echter alle democratisch verkozen partijen gelijk behandelen en niet enkel de meerderheidspartijen bevoordelen. Ik ben ervan overtuigd dat de andere oppositiefracties en leden van de meerderheid deze mening delen.

Drie jaar geleden pleitte de heer Denys ervoor om het voorzitterschap van het Vlaams Parlement los te koppelen van de samenstelling van de regering. Ik stel voor dat de uittredend voorzitter van dit parlement de democratische principes, die hij zagezegd huldigt, nu toepast en zijn voorzitterschap ter beschikking stelt van de oppositie. Wij pleiten dus voor een democratische verkozen voorzitter, die onpartijdigheid en representativiteit hoog in het vaandel draagt. Hij of zij moet boven de partijen staan en de belangen van alle parlementsleden en het recht op vrije meningsuiting verdedigen. De benoeming van de voorzitter moet losgekoppeld worden van de regeringsonderhandelingen. Ik stel mevrouw Marijke Dillen voor als voorzitter. *(Applaus bij het VB)*

De heer Bruno Tobback : Namens mijn fractie stel ik de heer De Batselier voor als voorzitter.

De voorzitter : Er zijn twee kandidaten voor het ambt van voorzitter, de heer Norbert De Batselier en mevrouw Marijke Dillen. Er dient bijgevolg een geheime stemming te worden gehouden.

- *Tot de geheime stemming wordt overgegaan.*

Er namen 105 leden deel aan de stemming. De heer Norbert De Batselier behaalde 80 stemmen; mevrouw Marijke Dillen behaalde 20 stemmen; er zijn vijf onthoudingen. De heer Norbert De Batselier is derhalve verkozen tot voorzitter van het Vlaams Parlement. *(Applaus bij de CVP, de VLD, de SP,*

AGALEV en VU&ID)

Aan de orde is nu de benoeming van het Bureau van het Vlaams Parlement. De heer Van Rompuy stelt voor om het uittredend Bureau in zijn functie te bevestigen.

Daar het aantal kandidaatstellingen voor elk ambt in het Bureau gelijk is aan het aantal toe te wijzen ambten, verklaar ik benoemd :

tot eerste ondervoorzitter, de heer Johan De Roo;

tot tweede ondervoorzitter, de heer André Denys;

tot derde ondervoorzitter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen;

tot vierde ondervoorzitter, de heer Jos Geysels;

tot secretarissen, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht en de heer Jan Loones.

Het Bureau van het Vlaams Parlement is aldus samengesteld en ik verzoek de voorzitter en twee secretarissen hier op het gestoelte te komen plaatsnemen. *(Applaus)*

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Vooreerst wil ik mevrouw De Maght-Aelbrecht welkom heten en haar een goede gezondheid en grote relativiteitszin toewensen.

Het was voor mevrouw Tyberghien-Vandenbussche vast een moeilijke beslissing om na 24 jaar een punt te zetten achter haar parlementaire loopbaan. Ik heb haar leren kennen in verschillende discussies, onder meer over het duinendecreet en de uitvoeringsbesluiten hiervan en over landinrichting en grond- en oppervlaktewater. Ze gaf blijk van een grote gehechtheid aan haar inzichten. Wij hebben een andere zienswijze, maar het is goed dat verschillende meningen hier in dit parlement kunnen geconfronteerd worden. Dat is democratie. Ik wil haar dan ook danken voor een jarenlange inzet en wens haar het allerbeste. Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, het ga u goed. *(Applaus)*

Wij openen vandaag 24 september officieel de werkzaamheden van dit nieuwe Vlaamse parlementaire werkjaar 2001-2002, alhoewel reeds diverse commissies hebben plaatsgegrepen. Voor de

zevende keer al heb ik de eer u te danken voor het vertrouwen dat u in mij stelt. Ik beschouw het als een voorrecht om deze assemblee te mogen voorzitten.

De gebeurtenissen in de Verenigde Staten van de afgelopen weken hebben de wereld met afgrijzen vervuld en hebben ons wereldbeeld onherroepelijk veranderd. Die aanslagen, die een zware tol aan mensenlevens hebben geëist, hebben ons beeld van een moderne mondiale en beschaafde samenleving ingrijpend gewijzigd. Duizenden onschuldige mensenlevens werden geslachtofferd, wellicht in naam van een fundamentalistisch gevoerde strijd voor geloof en grond. Mijn eerste gedachten gaan vandaag, bij de opening van dit nieuwe parlementaire werkjaar, dan ook uit naar de slachtoffers en nabestaanden van deze criminele daad van terreur.

Vooreerst wil ik hier, vanuit dit Vlaams Parlement, de slachtoffers gedenken, en mijn solidariteit betuigen met hun nabestaanden en met de hulpverleners die in risicovolle en ongelooflijke omstandigheden immens werk verricht hebben en nog steeds verrichten. *(Het Vlaams Parlement neemt 1 minuut stilte in acht)*

Als Vlaams Parlement moeten wij onze afkeer van deze afgrijpselijke daad van terrorisme uitspreken, die een misdaad tegen de menselijkheid en tegen de democratie is. Vrijheid is niet gratis. Vrijheid kan alleen maar werken, als iedereen zich ook verantwoordelijk gedraagt, als men de democratische spelregels eerbiedigt. De wereld zal nooit meer zijn zoals vroeger. Maatregelen moeten deze terroristische daden een halt toeroepen. Internationale samenwerking en krachtige coördinatie zijn daarbij een eerste vereiste.

Hoe terecht sancties ook zouden zijn, het zou onverstandig zijn als de Verenigde Staten deze situatie zouden gebruiken om het idee van hun werelddominantie bij de eigen bevolking te versterken. Ik hoop dat men tot duidelijke, concrete maatregelen komt, niet uit wraak- of oorlogszucht, maar uit de wil tot vrede over heel de wereld.

Voor een mondiale vrede zijn duidelijk weloverwogen maatregelen tegen terrorisme nodig. Maar voor een duurzame vrede moeten we ook oplossingen zoeken voor conflicten in de wereld en hun oorzaken durven aanpakken. Het Midden-Oosten, de Noord-Zuidrelaties en Oost-Westrelaties, de armoede in de wereld, het zijn slechts enkele

problemen die om een oplossing vragen.

Wellicht zullen er door de gebeurtenissen van de afgelopen twee weken opnieuw meer grenzen komen tussen de staten. Dat kan, maar laten we ervoor zorgen dat er daarbij geen mentale grenzen worden gecreëerd bij de gewone burger. Laten we hopen dat zoveel mogelijk gezamenlijk wordt gereageerd, op een verstandige en genuanceerde wijze, ten voordele van alle verdraagzamen in deze multiculturele wereld. Het is belangrijk dat wij het erover eens zijn dat deze elfde september een kaakslag is voor allen die een verdraagzame wereld voorstaan, wars van elke vorm van fanatisme.

Het is in ieder geval duidelijk dat het terrorisme internationaal moet worden aangepakt. Indien er over de werkelijke aard van dit probleem eensgezindheid kan worden bereikt, kan dat zelfs leiden tot een nieuwe, positieve vorm van internationaal engagement. Door dat engagement moeten aanslepende conflicten die kunnen ontaarden in geweld en terreur een aanvaardbare, redelijke en vreedzame oplossing krijgen.

Een eerste vereiste om terrorisme te bestrijden lijkt mij het garanderen van een democratische samenleving. Gebeurtenissen als die in de Verenigde Staten mogen ons niet onderdompelen in een gevoel van onmacht en onvermogen. Integendeel, we moeten ons, ook in Vlaanderen, krachtadig en slagvaardig opstellen, alle democratische krachten bundelen en ijveren voor een performant beleid en bestuur. Alleen maatschappelijke resultaten zullen fanatici geen kans geven, niet in de wereld én niet in Vlaanderen.

Vlaanderen is vandaag de dag zeer welvarend. Wij behoren tot de meest welvarende regio's van de wereld. Onze regio kent met 5,4 procent een zeer lage werkloosheidsgraad. Wij zijn daarbij een zeer goede leerling in de Europese klas. Op het gebied van werkloosheid is er in België een sterke opdeling tussen de regio's. Terwijl Vlaanderen degelijk presteert, blijkt aan de andere kant van de taalgrens Wallonië te kampen met een werkloosheid van 12,7 procent en Brussel zelfs van 15,9 procent. De werkzaamheidsgraad in Vlaanderen gaat in stijgende lijn en bereikte in 1999 62,6 procent. Daarmee komt hij dicht bij de 65 procent die de beleidsmakers zich voor het eind van deze legislatuur tot doel hebben gesteld.

Het inkomen van de Vlaming steeg in 1999 met gemiddeld 4,1 procent. Dat is aanzienlijk beter dan

in de andere regio's, die er 3,5 procent op vooruitgingen.

Ondanks de hoge arbeidskosten ligt de productiviteit per hoofd van de bevolking bij ons toch stukken hoger dan in het buitenland. Ook op dat vlak behoren we tot de betere leerlingen van de klas. Als het bruto binnenlands product per hoofd van de bevolking voor de EU-landen gemiddeld 100 is, scoren wij 115,3. Ook qua arbeidsactiviteit scoren we met 1900 frank op één na het hoogst ter wereld.

Inzake mobiliteit stellen we vast dat de Vlamingen meer gebruik maken van de fiets dan de Walen en de Brusselaars. 72 procent van de ongeveer 5,8 miljoen fietsen is in het bezit van Vlaamse gezinnen. Het aantal gebruikers van het openbaar vervoer stijgt elk jaar fors. Zo telde De Lijn vorig jaar ongeveer 240 miljoen passagiers; een stijging met ongeveer 8 procent. De NMBS stelde met 147 miljoen reizigers een lichte stijging vast van 1 procent ten opzichte van vorig jaar.

De Vlaamse Regionale Indicatoren 2000 leren ons dat op het vlak van onderwijs en vorming de scholingsgraad van de Vlaming toeneemt. Momenteel heeft ongeveer 42 procent van de Vlamingen tussen 25 en 65 jaar maximaal een diploma van lager secundair onderwijs; in de leeftijdscategorie van 25 tot 34 jaar bedraagt dat aandeel nog maar 22 procent, wat een spectaculaire stijging inzake scholingsgraad bij de jongere bevolkingsgroep is. Die stijgende scholingsgraad geldt vooral ten voordele van de diploma's secundair en hoger onderwijs. Het aandeel van de afgestudeerden op universitair niveau stijgt in mindere mate.

Uit cijfers is eveneens gebleken dat de criminaliteitsgraad in het Vlaamse Gewest met 6,1 procent beduidend lager ligt dan in Brussel (11,8 procent) en in Wallonië (7,9 procent). Ook het onveiligheidsgevoel van de Vlamingen ligt significant lager dan bij de inwoners van het Waalse of het Brusselse Gewest.

Maar ondanks die vrij positieve cijfers is gebleken uit onder meer het rapport van de SERV dat het niet optimaal gesteld is met ons milieu, dat de geluidsoverlast in toenemende mate een probleem is en dat op de arbeidsmarkt vrouwen nog altijd manifest benadeeld worden, dat er dringend moet worden gewerkt aan preventie van drugs en aan de verdere ontwikkeling van een preventieve gezondheidszorg, dat de ongevallen op de weg

steeds toenemen, enzovoort. Verder is geconstateerd dat er in Vlaanderen ongeveer 165.000 huishoudens nog altijd kampen met armoede. Dat manifesteert zich al te vaak op het vlak van de huisvesting. Van de privé-huurders beschikt ongeveer 39 procent over een onvolledig comfort inzake huisvesting. Voor de sociale huurders bedraagt dat percentage 22,9 procent.

Al die cijfers geven aan dat we niet op onze lauweren mogen rusten. Er komen nog veel vragen uit onze samenleving die een antwoord behoeven. Als Vlaamse volksvertegenwoordigers moeten we die antwoorden geven, ieder vanuit zijn invalshoek en met zijn specifieke klemtonen.

Om al die problemen aan te pakken is er een Vlaams Parlement met voldoende slagkracht nodig naast een direct handelende Vlaamse Regering. We moeten, zowel meerderheid als democratische oppositie, als assemblee de heikele problemen niet uit de weg gaan, maar bereid zijn om tot het uiterste te gaan om ze efficiënt en kordaat aan te pakken.

Ook wanneer dat impliceert dat er beleidsbeslissingen moeten worden genomen die misschien niet altijd even populair zijn, maar wel noodzakelijk, daarom niet direct, maar op termijn. Ik reken daarbij op uw dynamisme, op uw creativiteit en uw positief kritische zin.

Aan de wensen van iedereen, van elke individuele burger, maximaal tegemoetkomen, is onmogelijk, zelfs in een utopische perfecte democratie. We moeten dat erkennen, het onder ogen durven te zien én het communiceren naar de burger. We mogen de burger niet het signaal geven dat wij al zijn persoonlijke wensen onverkort en individueel zullen vervullen onder de noemer van nieuwe politieke cultuur. Dat kan niet, dat mag ook niet en dat zou absoluut onwerkbaar zijn.

Ons beleid moet er één zijn van goed politiek handelen, erop gericht om zoveel mogelijk Vlamingen ten goede te komen. Het algemeen belang moet dringend opnieuw gewaardeerd worden. Ik denk dat het overbrengen van die boodschap, een eerste stap is om het groeiende politieke ongenoegen in de maatschappij om te buigen naar een positieve reflex van vertrouwen in de politieke democratie. Ik deel dan ook de mening van professor Jan Blommaert dat de anti-politieke gevoelens in onze maatschappij niet kunnen worden bestreden door een populistische attitude van de beleidsmakers.

Het is wel onze taak om, aan de hand van de signalen van de burgers, het beleid inhoudelijk uit te tekenen en te sturen. Dat is essentieel.

Willen we een Vlaanderen dat sterk is ? Een Vlaanderen dat werkt aan zijn welvaart en vooruitgang, dat investeert in mensen en middelen, dat leefbaar is en waar het ook goed is om te leven ?

Dergelijk Vlaanderen vraagt een goede regering maar ook een krachtig parlement. Een parlement waar doordachte en inhoudelijk getoetste beleidslijnen worden vastgelegd. Waar er gewerkt wordt om de burger datgene te geven waar hij recht op heeft : een samenleving waar welvaart en veiligheid heersen voor iedereen en waar geen plaats is voor haat en onverdraagzaamheid. Een samenleving die democratisch is en waar dat democratische gehalte niet ophoudt aan de lands- en taalgrenzen.

Een samenleving waar verschillende culturen en taalgroepen naast en met elkaar leven, ook in de rand rond Brussel, ook in de faciliteitengemeenten. Het onderzoek dat de vertegenwoordigster van de Raad van Europa voert over de bescherming van de minderheden in ons land, zou dan ook overbodig moeten zijn. Ons huidige institutionele systeem is immers zo geconcipieerd dat er meer dan voldoende waarborgen worden geboden voor de Vlaamse en de Franstalige bevolkingsgroep.

Men mag niet vergeten dat onze huidige staatsstructuur het resultaat is van een lang en moeizaam proces van verschillende staatshervormingen. Het standpunt van het Vlaams Parlement over het verzoekschrift van 37 Franstalige lokale politici uit de Rand is dan ook formeel : in Vlaanderen moet het gebruik van het Nederlands als bestuurstaal en het beginsel van de niet-inmenging ten volle gerealiseerd en gewaarborgd blijven.

Dit heeft niets te maken met discriminatie, maar alles met het respect en het naleven van de officiële taal in Vlaanderen. Ons staatsbestel berust op een aaneenschakeling van vele evenwichten, niet op meerderheden of minderheden. Ik heb dit duidelijk aan mevrouw Nabholz-Haidegger meegedeeld. Laat ons daar allen over waken.

Het Vlaams Parlement, nu nog meer dan ooit, heeft een duidelijke missionstatement, het verder uittekenen van een dynamisch democratisch beleid in Vlaanderen dat een maximum aan vrijheden van de burger garandeert en in staat is de oorzaken die

kunnen leiden naar extremisme aan te pakken.

Democratie mag daarbij niet worden beschouwd als een typisch Europees of westers verschijnsel. Democratie is een universele waarde, die bovendien essentieel is om de welvaart en het welzijn van de mensen te kunnen waarmaken.

Het gebrek aan democratie leidt tot oorlogen, tot aanslagen, tot terreur. De gebeurtenissen in de Verenigde Staten vormen het schrijnendste bewijs van het feit dat democratie op mondiaal niveau nog steeds een onvoltooid politiek project is. De Indiër Amartya Sen - winnaar van de Nobelprijs voor economie in 1998 - is een van de krachtigste pleitbezorgers van democratie als universele waarde. Ik hoop dat Vlaanderen daartoe - als voorbeeldregio inzake democratie - zijn steentje kan bijdragen. Ik hoop dat het Vlaams Parlement daarom al voor die uitdaging hier maximaal aanwezig en actief wil zijn, zowel in de plenaire vergadering als in de commissies.

Ik wens iedereen een actief parlementair jaar toe. Ik dank u. (*Applaus*)

Ik verklaar het Vlaams Parlement geconstitueerd. Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse regering, de Senaat, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, het Parlement de la Communauté française, het Parlement wallon, de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

De heer Eric Van Rompuy : Ik wens de heer De Batselier veel geluk met zijn herverkiezing en sluit me aan bij zijn woorden. Ik sluit me ook aan bij de lofrede ten aanzien van mevrouw Tyberghien-Vandenbussche. Zij werd in 1977 voor het eerst verkozen als parlamentslid en is sedert 1995 lid van het Vlaams Parlement. Zij is Vlaamsgezind, sociaal geëngageerd en sterk verbonden met haar eigen streek. Ze heeft steeds geijverd voor een wetgeving die dicht bij de mensen staat. Ze schuwde de aandacht van de media en weigerde meermaals om minister te worden.

Moge mevrouw Tyberghien-Vandenbussche als voorbeeld gelden voor de komende generaties. Iedereen apprecieerde haar vriendelijkheid, dossierkennis, overtuiging en kordaatheid. In naam van alle parlamentsleden wens ik haar veel geluk als burgemeester van Houthulst. Dank voor wat u voor Vlaanderen en dit Parlement verwezenlijkt hebt. (*Applaus*)

MOTIE VAN ORDE**Opheldering over de stand van zaken**

De heer Eric Van Rompuy : Op 15 september 2001 hield de Volksunie op te bestaan. Deze partij steunde twee ministers die - zo blijkt nu - door amper 23 procent van de partijleden gevolgd worden. Bovendien verklaarde minister Anciaux dat hij het Vlaams-nationalisme en dus het programma van de Volksunie opgeeft. Hij ijvert voortaan voor een post-ideologische partij met een grote culturele inslag en dito paars gevoel. Het wordt de eerste Vlaamse emopartij; de personencultus wordt verheven tot een politiek systeem.

Minister Anciaux breekt met zijn partijprogramma en dus met zijn kiezers. Politieke partijen vormen de grondslag van onze democratie. Het Vlaams Parlement benoemt de ministers op voordracht van de volksvertegenwoordigers die optreden namens de politieke partijen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit Titel 4 van ons Reglement. Uit hoofdstuk 4, artikel 8 blijkt dat de volksvertegenwoordigers zich verenigen in fracties volgens de kieslijsten. De Vlaamse ministers ontlenen hun legitimiteit dus uit de politieke fracties die zijn samengesteld volgens de politieke partijen.

Fundamenteel is dus de band tussen de ministers en hun partij. Als die partij verdwijnt verliezen de ministers hun legitimiteit. Daarom horen de ministers Anciaux en Van Grembergen hun portefeuille vrijwillig in te dienen. Volgens professor Rimanque zou dat getuigen van elementair politiek fatsoen. Op dat moment zou ook blijken of deze regering nog een meerderheid achter zich heeft.

Ik vraag onze parlamentsvoorzitter een initiatief te nemen zodat duidelijk wordt of deze regering nog een meerderheid heeft in dit Parlement nu de Volksunie is verdwenen en de betrokken ministers afstand hebben gedaan van het nationalistische programma.

Nu blijkt dat 80 procent van de Volksunieleden hem niet meer volgen en nadat hij afstand heeft genomen van het partijprogramma, zou minister Anciaux het politieke lef moeten hebben ontslag te nemen. *(Applaus bij de CVP en het VB)*

De voorzitter : Wat het formeel-juridische betreft : volgens artikel 59, §1 van de bijzondere wet worden ministers niet per fractie verkozen, maar wel door de parlamentsleden. Op papier kan men dus minister worden zonder ook maar één stem uit de eigen

fractie. Volgens artikel 71 van de bijzondere wet en volgens artikel 79 van ons Reglement kan een minister pas ontslagen worden na de goedkeuring van een constructieve motie van wantrouwen.

Wat de politieke opportuniteit betreft, moet minister-president Dewael volgende week aan zijn Septemberverklaring de vertrouwensmotie koppelen. Op dat moment worden de hoofden geteld.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche zei bij het begin van de vergadering dat politiek bedrijven een ethische aangelegenheid is. En al weet ik dat het misschien niet altijd zo ethisch verloopt, toch wil ik reageren op de verderfelijke praktijk om hier beschuldigingen te uiten die louter zijn gebaseerd op verhalen, leugens en insinuaties.

Ik spreek me niet uit over de technische kant van dit probleem, maar wil benadrukken dat ik nog steeds achter het gedachtegoed sta waar ik altijd voor heb gevochten. In het interview waar de heer Van Rompuy naar verwijst, heb ik enkel gezegd dat de term nationalisme een slechte bijklank heeft gekregen. De term wordt geassocieerd met onverdraagzaamheid en moet dan ook positief worden vertaald. Ik sluit me aan bij de heer Borginon die suggereerde dat we nood hebben aan een aggiornamento : we moeten ons bezinnen over ons woordgebruik, en de termen en symbolen die we gebruiken. Het Vlaamse belang primeert voor mij nog steeds en ik wil daar constructief aan meewerken.

Ik vraag de CVP om goed na te denken over een systematisch gebruik van leugens. Deze praktijken zijn immers het handelsmerk van de ondemocratische oppositie in dit land.

De heer Eric Van Rompuy : Ik vraag de voorzitter om minister Anciaux terecht te wijzen. De minister verwijt de CVP een ondemocratische partij te zijn.

De voorzitter : We moeten in dit parlement een zorgvuldig woordgebruik nastreven. Meningsverschillen impliceren nog niet dat we ondemocratische partijen zijn. De CVP is ongetwijfeld een democratische partij.

De heer Eric Van Rompuy : Ik eis dat de minister zijn woorden terugtrekt.

Minister Bert Anciaux : Ik beschuldig de CVP er niet van een ondemocratische partij te zijn. Ik klaag

alleen de praktijk aan dat leugenachtige verhalen worden verteld die louter op insinuaties zijn gebaseerd. Ik verloochen mijn verleden, heden of toekomst niet. Wat leveren dergelijke persoonlijke beschuldigingen trouwens op voor de democratie?

De heer Francis Vermeiren : Ik dank mevrouw Tyberghien-Vandenbussche voor haar optreden bij het begin van de vergadering.

Artikel 8 van het Reglement is duidelijk. De minister-president zal aan zijn Septemberverklaring ongetwijfeld een vertrouwensmotie verbinden en op dat moment zal duidelijk worden of deze regering nog de steun geniet van de meerderheid van het Vlaams Parlement. Het stemgedrag bij de aanstelling van het Bureau van de VU was trouwens unaniem, wat zeer veelzeggend is.

De heer Filip Dewinter : Ik heb zelden zo'n plezier gehad bij een openingszitting. Het doet me deugd dat minister Anciaux de CVP nog maar eens een ondemocratische partij noemt, net zoals bij het protest van de CVP tegen de Lambermontakkoorden. Het is duidelijk : het uiten van kritiek is antidemocratisch. Hoever zijn we nog verwijderd van een totalitair regime? (*Applaus bij het VB*)

Ik ben van mening dat ministers Anciaux en Van Grembergen het politieke fatsoen moeten hebben hun ontslag in te dienen en vervolgens opnieuw de politieke steun te vragen voor hun project. Op die manier zouden ze de Nieuwe Politieke Cultuur echt in de praktijk brengen. Zij doen dit echter niet uit vrees voor het stemgedrag van de meerderheidspartijen. Ik heb de indruk dat de Nieuwe Politieke Cultuur eindigt waar de materiële en politieke belangen van de ministers beginnen. Deze regering kampt met een geloofwaardigheidsprobleem. Zij verkeert in onzekerheid over het feit of zij nog daadwerkelijk wordt gesteund door een meerderheid van het Vlaams Parlement.

De paars-groene regering wordt immers een minderheidsregering zonder de Volksunie en het oordeel van de vroegere leden van deze partij is dan ook doorslaggevend. Maar wees gerust : het Vlaams Blok staat klaar om de Vlaams-nationalistische ideeën van de Volksunie uit de jaren vijftig tot begin jaren zeventig uit te dragen. Alle vroegere VU-leden die daar nog achter staan, zijn welkom. Minister Anciaux, amper twintig procent van de vroegere VU-leden staat nog achter u. Zou bescheidenheid u

niet sieren? Eerbiedig de democratie en respecteer de wil van het volk. Ik roep u op om ontslag te geven en na te gaan of u nog wordt gesteund door een meerderheid in dit parlement. (*Applaus bij het VB*)

De heer Etienne Van Vaerenbergh : De heer Van Rompuy moet de artikels in hun juiste context lezen, hij mag er geen eigen interpretatie aan geven.

Iedereen schaart zich achter de visie van de voorzitter dat er geen juridisch probleem is. De situatie in het Vlaams Parlement verschilt van die in het federale parlement. Hier worden de ministers voorgedragen door de parlementsleden en leggen ze de eed af in de handen van de voorzitter.

Er is sprake van een politiek probleem als een motie van wantrouwen wordt ingediend. Dat gebeurt echter niet, omdat men wel beseft dat daarvoor geen meerderheid te vinden is. Misschien zal de regering zelf het vertrouwen vragen en dan zullen we daarover stemmen.

Ik behoor tot de VU&ID-fractie in het Vlaams Parlement waarvan de 12 leden unaniem het vertrouwen aan deze regering hebben geschonken. Ook de regeringsverklaring werd eenparig door hen goedgekeurd. Tijdens onze fractiedagen op 10 en 11 september hebben zij bevestigd dat ze achter de regeringsleden blijven staan. Tijdens de fractievergadering van deze ochtend waren zij eensgezind in de voordracht van een secretaris, en ook het fractievoorzitterschap werd bevestigd.

Wat wensen de CVP en het Vlaams Blok nog meer ? (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

POLITIEKE FRACTIE

Wijziging in het bestuur

De voorzitter : De SP-fractie heeft in haar brief van 19 september meegedeeld dat ze de heer Tobback heeft verkozen als haar fractievoorzitter en dat deze dus vanaf nu de heer Bossuyt zal vervangen.

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken
(*Voortzetting*)

De heer Bruno Tobback : Uit de uiteenzetting van

de heer Van Rompuy heb ik begrepen dat een jong fractievoorzitter twee belangrijke taken heeft : het Reglement uit het hoofd leren en zijn ongeduld leren bedwingen.

Zelf heeft de heer Van Rompuy de eerste les misschien wel geleerd : hij citeert uitgebreid uit het Reglement. Hij heeft echter nog niet geleerd om zijn ongeduld te bedwingen. Het onderwerp dat hij ter discussie stelt is immers niet aan de orde, want aan de samenstelling van de fracties is niets veranderd. Wat binnen de VU is gebeurd, is mijn zaak niet en evenmin die van de heer Van Rompuy.

Wat de politieke gevolgen zijn van wat binnen de VU gebeurd is, zullen we zien als volgende week het vertrouwen in deze regering gevraagd wordt. Intussen is het niet nodig te spreken over politiek fatsoen. Wanneer men het gevoel krijgt dat een bepaalde groep verzwakt is, dan stort men zich daar blijkbaar op als gieren. Als gieren beginnen te spreken over politiek fatsoen, dan moeten we ons zorgen beginnen te maken.

De heer Ludo Sannen : Ik dank de voorzitter omdat hij de zaken juridisch duidelijk gesteld heeft.

Ik hoop dat de ministers vooral loyaal zullen zijn aan het regeerakkoord. Vermits er geen vragen zijn bij de inhoud van het regeerakkoord, kunnen de genomen engagementen verderlopen.

Elk jaar wordt het regeerakkoord geactualiseerd door de Septemberverklaring. Volgende maandag zal de minister-president die verklaring afleggen. Hij kan meteen vragen om het vertrouwen in de regering te bevestigen.

De CVP wil zichzelf vernieuwen : ze wil niet alleen een andere naam aannemen, maar ook een nieuw programma. Ik veronderstel dat het niet de bedoeling is om daarmee de eigen legitimiteit en het eigen politiek functioneren in vraag te stellen.

De heer Eric Van Rompuy : Als ik de heer Sannen hoor, dan moet ik besluiten dat er geen probleem is bij de regering, maar wel bij ons.

Tijdens de maandenlange boksmatch over het uiteenvallen van de VU bleken er verschillende opties te bestaan, onder meer de volksnationale. Volgens de heer Anciaux ligt slechts 3 procent van de bevolking wakker van de staats hervorming. Hij verkiest een postideologische partij met paarse inslag. Als ik de heer Van Vaerenbergh hoor spreken

over zijn fractie, dan vraag ik me af waarom de VU gesplitst is. Is het dan typisch voor de nieuwe politieke cultuur om te breken met de essentie van zijn kiezerscorps en daar geen verdere praktische conclusies aan te verbinden ? Het is een zaak van politiek fatsoen dat de heren Anciaux en Van Grembergen hun mandaat vrijwillig ter beschikking stellen. Het regeerprogramma werd ondertekend door politieke partijen. Als één van deze partijen uiteenvalt, dan is er een politiek probleem.

Toen de heer Kelchtermans in de milieuboxaffaire in verdenking zou gesteld worden, dan moest hij ontslag nemen als minister. Nu is er blijkbaar niets aan de hand. De minister-president heeft verklaard dat het hier gaat om twee sympathieke ministers. Het gaat dus niet om programma's of partijen, maar om individuen. Dat zal leiden tot het ondermijnen van de democratie.

De heer Kris Van Dijck : De heer Van Rompuy legt een band tussen onze fractie en de VU. Nochtans zijn we in 1999 als een alliantie naar de kiezer gegaan. We moeten een onderscheid maken tussen de fractie en de partij.

De voorzitter : Juridisch-formeel is er geen probleem. Om redenen van politieke opportuniteit doe ik evenwel een oproep aan de minister-president en aan de hele regering om aan het parlement niet alleen de goedkeuring te vragen van de Septemberverklaring, maar ook het vertrouwen in de regering en in ieder lid ervan.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de SP-fractie zijn :

in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting de heer Gilbert Bossuyt als vast lid vervangen door de heer Bruno Tobback en de heer Bruno Tobback als plaatsvervangend lid door de heer Gilbert Bossuyt ;

in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie de heer Jacky Maes als vast lid vervangen door mevrouw Hilde Claes en mevrouw Hilde Claes als plaatsvervangend lid door de heer Jacky Maes ;

in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en

Ruimtelijke Ordening de heer Bruno Tobback als vast lid vervangen door de heer Jacky Maes en de heer Jacky Maes als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Bruno Tobback.

WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

De voorzitter : Met het oog op de invoering van de interruptiemicrofoons heeft het Uitgebreid Bureau van 10 september 2001 beslist een wijziging van artikel 45, punt 11 van het reglement ter goedkeuring aan de plenaire vergadering voor te leggen. Het Uitgebreid Bureau zal die wijziging op het einde van de maand december evalueren.

De tekst van het voorstel van het Uitgebreid Bureau werd op de banken rondgedeeld.

Mag ik aannemen dat de wijziging eenparig is aangenomen ? (*Instemming*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op maandag 1 oktober 2001 om 14 uur en op woensdag 3 oktober 2001 om 14 uur. (*Instemming*)

- *De vergadering wordt gesloten om 16.30 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Patrick Lachaert, Joris Van Hauthem : gezondheidsredenen ;

Mieke Van Hecke : buitenslands ;

Frans De Cock, Koen Helsen, Boudewijn Laloo, Eddy Schuermans : ambtsverplichtingen.

